

DIALOGUE 6

<p>George</p>	<p>ཕུག་ཕེབས་གནང་བུང་ ཡར་ཕེབས་ ངས་ཀྱིད་ རྣམ་ཚོ་གཅིག་གཅིག་ལ་ངོ་སྤྲོད་ལུ་གོ་ དེ་ནས་ཀྱིད་ རང་ཚོ་ལྗོངས་ལྗོངས་བྱས་བཀའ་མོལ་གནང་ཚོག་གི་ རེད།</p>	<p>Welcome. Come in. Let me introduce you to each other. Then you can have a leisurely conversation.</p>
<p>George</p>	<p>ཁོང་གཉིས་པོལ་དང་ མི་རི་རེད། ང་ཚོ་སྤྲོམ་མ་ མཐོ་རིམ་སློབ་གྲུ་ར་མཉམ་པོ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཁོང་ གཉིས་འདི་ར་དྲ་རམ་ས་ལ་ར་གཟིགས་བསྐོར་ལ་ ཕེབས་པ་རེད། ཁོང་གཉིས་པོད་པའི་སློབ་དང་ དེའི་ནང་ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ སློབ་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་ཞི་བྲག་ཡོད་རེད།</p>	<p>This is Paul and Mary. We went to college together. They have come to visit Dharamsala. They are both very interested in Tibet and in particular the political situation.</p>
<p>George</p>	<p>ཁོང་དོན་གྲུབ་ལགས་རེད་ དེང་སང་གཤམ་བྱ་ཚག་ དཔར་གྱི་ཚུ་མ་སྤྲོམ་པ་གནང་གི་ཡོད་རེད། སྤྲོམ་ ཁོང་རང་བལ་ཡུལ་ལ་ཚུ་བཞི་སྐབས་དུག་གི་འཇམ་ དམག་གསལ་ལོ་ཁ་ཤས་བཞུགས་པ་རེད། དབྱངས་ཅན་ལགས་དབུས་གཞིན་ཏུ་ཚོགས་པའི་ དུང་ཆེ་རེད་ སློབ་བཟང་ལགས་འདི་ར་རིག་ལམ་ སློབ་གཉེན་དགོ་གན་གནང་གི་ཡོད་རེད། ཀམ་ལགས་ དེང་སང་སྤི་ལི་ར་རྒྱ་གར་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེན་དགོ་ གན་གནང་ནས་བཞུགས་ཡོད་རེད། སློབ་མ་ལགས་ རི་ཀྱིད་རང་གཉིས་ཀྱིས་ངོ་མཁྱེན་གྱི་རེད་པ། ཚང་ མ་སྤྲོམ་ལྗོངས་ལྗོངས་བྱས་བཞུགས་རོགས་གནང་། ངས་ གསོལ་ཇ་འབྲིར་ཡོད་།</p>	<p>This is Tön-ḍup. He is currently the editor of the [Tibetan] newspaper <i>She-ja</i>. (put note writer, ཚུ་མ་སྤྲོམ་པ་). Previously he lived for several years with the Chu-shi-gang-truk guerilla fighters in Nepal. Yang-jen is the secretary of the Central Tibetan Youth Congress. Lo-sang is a teacher at the Institute of Dialectic Studies. Kar-ma currently teaches in an Indian University in Delhi. Döl-ma you two already know. Everyone make yourselves comfortable. I'll bring some tea.</p>

<p>Paul</p>	<p>བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་དང་སངས་ཏོག་ ཅམ་ཡག་ཏུ་སྤྱིན་ཡོད་ཅིང་ སྤོན་མའི་གནས་ སྐབས་ད་ག་རང་ལ་བསྐྱད་ཡོད་ཅིང།</p>	<p>Has the Tibetan political situation improved a little these days or has it stayed just the same as before?</p>
<p>སློབ་པ་མང་</p>	<p>འཇམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཤིའི་དོ་རྒྱུད་བྱེད་སྤངས་ལ་ཆ་ བཞག་ན་གནས་སྐབས་ཞི་དྲག་ཡག་ཏུ་སྤྱིན་ཡོད་ཅིང། དེང་སང་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ཚག་དཔར་ནང་ལ་ བོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་སེ་ཐོན་གྱི་ཡོད་ཅིང། དེ་ ནང་བཞེན་མི་མང་པོས་ནས་ཆ་བཞག་ནའང་ས་ཆ་ ག་ས་ག་ལ་བོད་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཞི་དྲག་ མང་ཏུ་སྤྱིན་ཡོད་ཅིང།</p>	<p>If we look it in terms of international attention, it has gotten much better. Nowadays the Tibetan situation appears frequently in the newspapers of many foreign countries. Similarly, in terms of public support too, in many places support for Tibetans has increased greatly.</p>
<p>ཀ་མ་</p>	<p>དེ་བདེན་པ་ཅིང། དངོས་གནས་འདས་པའི་ལོ་ འགའ་ཤས་ནང་ལ་བོད་པའི་གནས་སྐབས་ཁྱེད་ བསྐྱེད་ཆེ་ཏུ་ཞི་དྲག་སྤྱིན་ཡོད་ཅིང། དེའི་སྐད་ལ་ ༡༩༨༩ ལོར་རྒྱལ་བ་ཅེན་པོ་ཆེ་རྟོ་སྤེལ་ཞི་བདེའི་ གཟེངས་རྟགས་སུ་ལ་བ་དེས་ཡང་ཤུགས་ཞི་དྲག་ ཐོབ་ས་ཡོད་ཅིང། དེ་ནང་བཞེན་ཨ་མི་ལེ་ཀ་དང་ རྒྱལ་སྤྱོད་རྒྱལ་ཁབ་འགའ་ཤས་ནང་ལ་གྲོས་ ཚོགས་ཁག་གིས་བོད་པའི་ཐོག་རྒྱབ་སྐྱོར་གྲོས་ཚོད་ ཅི་མ་པ་མང་པོ་བཞག་ཡོད་ཅིང། གནས་ཚུལ་དེ་ཚོ་ ཚང་མར་བཞུས་ན་ཉན་ཉན་གནས་སྐབས་ཡག་ཏུ་ སྤྱིན་ཡོད་ཅིང་ཟེར་ལབ་ཐུབ་གྱི་ཅིང། དོན་གྲུབ་ ལགས་ཁྱོད་རང་ག་ཅི་དགོངས་གྱི་འདུག་ག།</p>	<p>That's true. Really in the past few years, the Tibetan situation has become much better known. In addition, the awarding of the Nobel Peace Prize to the Dalai Lama in 1989 helped tremendously. Similarly, there have been a series of resolutions supporting the Tibetans adopted by the representative bodies in America and quite a few other Western countries. If we look at all these developments we can definitely say that the situation has improved. What do you think Tön- dup?</p>

<p>དོན་གྲུབ་</p>	<p>ཨ་ལས། རྒྱ་རང་གིས་གོ་ཚོར་ཐེབས་ཤིག ངས་ རེ་བ་ཡོད་མ་ཟེན་ཟེར་གྱི་མིང་དུ། ངས་ག་རེ་ཟེར་ གྱི་ཡོད་ཟེར་ན་གཞན་དག་ལ་རེ་བ་བཙོལ་ཡག་དེ་ ཚོར་འཕུལ་ཟེན་ཟེར་གྱི་ཡོད། འུགས་ཐེབས་ན་ བོད་མི་རང་གི་ཐོག་ནས་ཐེབས་པ་གཅིག་བྱེད་དགོས་ ཟེད། དཔེར་ན་འཛམ་གླིང་གི་ལ་རང་དབང་ འཐབ་ཚུངས་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་ཟེད། ཁོ་ཚོར་ ལྷོས་དང་། སལ་ཆེ་བས་རྒྱ་འུགས་ཐེབས་ཡ་དེ་ སོ་སོས་འཐབ་ཚུངས་བྱས་ནས་ཡོང་བ་ཤ་སྟག་ཟེད་ བསྐྱེད་ཡོད་ཟེད། ང་ཚོའི་དགུ་རྒྱ་མི་ཟེད། ཁོ་ཚོས་ གྱི་མི་མདའི་སྐད་ཆ་མ་གཏོགས་བཤད་ཤིས་ཀྱི་ ཡོད་མ་ཟེད། བྱས་ཙང་ང་ཚོས་ཁོ་ཚོར་ལན་གཅིག་ གྲོད་སྲིད་བྱོན་གོ་མཚོན་གྱི་ཐོག་ནས་སྲིད་དགོས་ ཟེད་མ་གཏོགས་ཞི་བའི་ཐོག་ནས་བསྐྱེད་ཐབས་ བྱས་ན་རྒྱ་འུགས་ཐོན་ཡ་ཚུ་བ་ནས་ཡོད་མ་ཟེད།</p>	<p>Oh, you have misunderstood. I'm not saying that there is no hope! What I am saying is that it is a mistake to place one's hope in others. If something can be done, it is the Tibetans themselves who must do it. For example, there are many peoples in the world who are struggling for freedom. Look at them. Most of them who have made some progress have done so mainly through their own struggle. Our enemy is China. They only understand the language of swords and guns. So, if we want to send them a message, we have to send it by way of weapons. If we attempt to resolve this by peaceful means, there will be no progress at all.</p>
<p>སློབ་མཚན་</p>	<p>དེ་བཞིན་པ་མ་ཟེད། ང་ཚོས་དྲག་པོའི་ལག་ལེན་ བསྐྱེད་ན་ང་ཚོའི་མི་མང་པོའི་སློབ་ཤོར་རྒྱ་མ་ གཏོགས་རྒྱ་མི་ལ་དམིགས་བསལ་གནོད་ཡ་གང་ ཡང་ཡོད་མ་ཟེད། ཁོ་ཚོས་སློབ་ལ་ཞི་དྲག་བརྩི་ མཐོང་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཙང་རྒྱ་མིའི་དམག་མི་ག་ཚོད་ ཤི་བ་ཡིན་ནའི་བརྩི་བསྐྱེད་བཏང་གི་མ་ཟེད། དེའི་ སྐང་ལ་ང་ཚོས་མཚོན་ཆ་བེད་སྲོད་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ ཁོ་ཚོར་ཁ་བཏགས་ས་ཡག་པོ་ཞི་པོ་གཅིག་རག་གི་ ཟེད།</p>	<p>That's not true. If we use force, except for losing a lot of our lives, it won't do any great harm to the Chinese. Since they do not value life much, they won't care how many Chinese soldiers' lives are lost. Plus, if we use force, they will gain a very good excuse.</p>

<p>དབྱུངས་ཅན་</p>	<p>གོ་མཚོན་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མ་བྱེད་ཟེར་ཡ་དེ་བཤད་ ཁག་པོ་ཞི་བྲག་རེད་ ཡིན་ནའི་གལ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ ལ་བོད་ནང་ལ་ཡོད་མཁན་བོད་པ་ཚོས་རྟོག་ཅི་ གཅིག་བསྐྱེལ་ཐོག་ལ་ག་རེ་ཡིན་ནའི་རྒྱ་མིར་ངོ་གྲོལ་ རྒྱས་ཤུགས་ཐོན་པ་གཅིག་ཟུང་འཕུང་ནས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ གལ་ཆེན་པོ་ཞི་བོ་གཅིག་མཐོང་གི་འདུག་ ག་རེ་ ཡིན་ནའི་གཅིག་བྱེད་རན་ཤག་མ་གཏོགས་ལོ་བཅུ་ བཅུ་ལྗེས་ལ་བོད་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་མིས་ཁྲིངས་ བསྐྱད་ཀྱི་རེད་ དེ་དུས་སྤྱི་བྲག་ཚར་རེད།</p>	<p>It's very hard to say whether we should or shouldn't use force. But, one of the most important things is that the Tibetans inside Tibet should carry on with effective ways of protest in a united way, whatever the form. I think this is very important. In any case, it's high time that we do something. Otherwise in ten or fifteen years, the whole of Tibet will be filled with Chinese. Then it will be too late.</p>
<p>Mary</p>	<p>བོད་པས་གོ་མཚོན་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཡེ་འགོ་བཅུགས་ ན་སློ་ཕམ་པོ་ཞི་བྲག་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་རྒྱ་མིས་ བོད་མི་མང་པོ་བསད་ཀྱི་རེད་ལ་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ད་ལྟ་ བོད་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་མང་པོས་བོད་པས་ ཞི་བའི་ཐོག་ནས་རང་དབང་ཚོད་ལན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ ཅང་དེས་རེད།</p>	<p>If the Tibetans start making use of force, it is very sad. Because the Chinese will kill many Tibetans, and most importantly, many of the people who support Tibetans now are doing so because the Tibetans are struggling for their freedom peacefully.</p>
<p>Paul</p>	<p>ཡིན་ནའི་བྲག་པོའི་ལག་ལེན་བསྐྱར་དགོས་མི་ དགོས་ཟེར་ཡ་དེས་བོད་པ་ཚོས་བལྟ་དགོས་རེད་མ་ གཏོགས་མིས་ག་རེ་བསམ་མ་བསམ་ལ་བལྟ་ཡ་ ཡོད་མ་རེད།</p>	<p>However, it is the Tibetans who should judge whether or not to use force. They shouldn't be influenced by what others think.</p>
<p>དོན་གྲུབ་</p>	<p>དེ་བདེན་པ་རེད།</p>	<p>That's true.</p>
<p>སྤྱོལ་མ་</p>	<p>ཡིན་ནའི་ང་ཚོ་བཅའ་བྱོལ་ལ་ཡོད་པའི་བོད་པ་ ཕལ་ཆེ་བས་གོ་མཚོན་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མི་དགོས་པའི་ ཐོག་ནས་དམིགས་ཡུལ་གྲུབ་ཡ་གོ་སྤོན་ལམ་ཉག་ པར་རྒྱབ་ཀྱི་ཡོད་རེད།</p>	<p>However, most of the Tibetans who are in exile pray every day that we can achieve our goals without having to resort to the use of force.</p>

<p>ཀླུ་</p>	<p>འེ་བ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ལ་དེང་སང་རྒྱ་ནག་རང་ལ་ ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་འགྲོ་གི་ཡོད་ཅིང། ག་ ལེར་རྒྱ་ནག་དེ་དམངས་གཙོའི་ལུང་པ་གཅིག་ལ་ འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ང་ཚོ་བོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ ལའང་ཉན་ཉན་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་འགྲོ་གི་ཅིང་ བསམ་གྱི་འདུག ཡིན་ནའི་ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་ དེའི་ཐོག་ནས་འེ་བ་གང་ཡང་བརྒྱབ་ཡ་ཡོད་མ་ཅིང།</p>	<p>One real hope is that nowadays in China much political change is occurring. If China gradually transforms into a democratic country, then I think there will definitely also be a great change in the situation of Tibet. But, there is no hope at all in terms of the present Chinese government.</p>
<p>Paul</p>	<p>གལ་ཆེ་ཤོས་བོད་ནང་ལ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོའི་ སེམས་བྱུགས་ག་འདྲས་ཡོད་ན་དེར་ཞེ་དྲག་རྒྱ་ ལས་ཀྱི་ཅིང།</p>	<p>One very important point is that a lot depends on the strength of will of the people inside Tibet.</p>
<p>ལྷོ་བཟང་</p>	<p>བོད་ནང་ལ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོའི་སེམས་བྱུགས་ ལྟ་ཉེ་ལས་དགོས་ཡ་གཅིག་ཅིང།</p>	<p>As far as the strength of will of the people inside Tibet is concerned, it is impressive.</p>
<p>དོན་གྲུབ་</p>	<p>པོལ རྒྱུད་རང་གཉེས་པར་ཙམ་བཞུགས་མཁན་ ཡིན་པས། མགོགས་པོ་བོད་པའི་ལོ་གསར་དང་ དེའི་གཞུག་གོར་གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་བཅས་ཡོད་ ཅིང།</p>	<p>Paul, are you two staying here a while? Tibetan new year is soon, and after that is the commemoration of the tenth of March.</p>
<p>Mary</p>	<p>གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་ཟེར་ན་ག་འེ་ཅིང།</p>	<p>What is the commemoration of the tenth of March?</p>
<p>དོན་གྲུབ་</p>	<p>༡༩༥༩ ལོར་ལྷ་སར་བོད་མི་དམངས་ནས་རྒྱ་མིར་ རོ་རྒྱལ་སྤེར་ལངས་བྱས་པའི་དུས་དྲན་བསྐྱེད་བརྗེ་ བྱེད་ཡ་དེར་ཟེར་གྱི་ཡོད་ཅིང། དེ་ཕྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་ ཚེས་བཅུའི་ཉིན་འཁོལ་བ་ཡིན་ཅང་དུས་ཚོད་ཀྱི་ ཐོག་ནས་མིང་བཏགས་པ་ཅིང།</p>	<p>It is the observation commemorating the 1959 uprising of the Tibetan people in Lhasa against the Chinese. Since it took place on the tenth of March it has been named by when it took place.</p>
<p>Mary</p>	<p>ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ང་གཉེས་ད་ལྟ་གཏན་འཁོལ་མ་སོང་། གལ་སྲིད་ང་གཉེས་ལོ་གསར་ལ་བསྐྱེད་ན་གསུམ་ བཅུའི་དུས་དྲན་ལ་ཡང་སྤོང་གྱི་ཡིན།</p>	<p>Thank you. Right now it's not decided. If we stay for lo-sar, we'll also stay for the tenth of March commemoration.</p>